

AÐGERÐAÁÆTLUN

Umhverfis- og loftslagsstefnu Reykjanesbæjar

Efnisyfirlit

Inngangur.....	2
Meginmarkmið.....	3
Samgöngur.....	3
Orkumál / Orkuskipti.....	3
Hringrásarhagkerfið.....	3
Úrgangs- og fráveitumál.....	4
Byggð og umhverfi.....	4
Stuðningsaðgerðir þvert á meginmarkmið.....	5
Upplýsingagjöf og fræðsla.....	5
Nýsköpun, menntun og efnahagslíf.....	5
Kolefnislaus Reykjanesbær.....	5
Aðgerðaáætlun.....	6
Samgöngur.....	6
Orkumál / Orkuskipti & Hringrásarhagkerfið.....	7
Úrgangs- og fráveitumál.....	8
Byggð og umhverfi.....	9
Upplýsingagjöf og fræðsla.....	10
Nýsköpun, menntun og efnahagslíf.....	11
Kolefnislaus Reykjanesbær.....	12

Inngangur

Hvernig sjáum við lífið fyrir okkur árið 2040? Hvað með árið 2030? Við eigum aðeins eina jörð og í dag erum við að ofnýta auðlindir hennar sem gengur ekki til frambúðar. Við, sem íbúar á jörðinni, verðum að taka ábyrgð og bregðast við og tryggja þannig framtíðina. Áskoranir tengdar umhverfis- og loftslagstengdum málefnum aukast sífellt og á sama tíma verðum við meðvitaðri um áhrif okkar á umhverfi okkar. Við höfum sett okkur markmið og við erum öll þátttakendur í þeirri vegferð sem fram undan er. Til þess að ná fram þessum markmiðum er nauðsynlegt að huga að nýjum lausnum og aðferðum í átt að sjálfbærni.

Reykjanesbær hefur lagt áherslu á þennan málaflokk meðal annars með því að gera *vístvænt samfélag* sem eina af stefnuáherslum sveitarfélagsins ásamt útgáfu á Umhverfis- og loftslagsstefnu. Þessar áherslur og markmið eru svo tengd við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um aðgerðir í loftslagsmálum, sjálfbærar borgir og ábyrga neyslu og framleiðslu.

Hér á eftir verður kynnt aðgerðaáætlun Reykjanesbæjar til ársins 2025 og styður hún við þau markmið sem sett hafa verið í Umhverfis- og loftslagsstefnu sveitarfélagsins.

Áætlun þessi er gefin út á síðasta ársfjórðungi ársins 2021 og verður endurskoðuð eftir því sem þurfa þykir.

Meginmarkmið

Aðgerðaáætlun Reykjaneshæjar í umhverfis- og loftslagsmálum er unnin út frá þeim markmiðum sem tilgreind eru í Umhverfis- og loftslagsstefnu sveitarfélagsins. Í áætluninni eru settar fram aðgerðir til næstu fjögurra ára sem flestar miða að því að minnka kolefnisspor í starfseminni en það hefur verið mælt í gegnum Klappir – Grænar Lausnir frá árinu 2019. Stærstu tækifærin liggja í annars vegar breyttum samgöngum sem og losun frá úrgangi. Skilgreind hafa verið fimm meginmarkmið sem ætlað er að hafa hvað mest áhrif á kolefnisspor sveitarfélagsins. Þessi markmið verða skilgreind hér á eftir en öll markmiðin má finna hér síðar í áætluninni.

Samgöngur

Hér verður mótuð samgöngustefna fyrir sveitarfélagið í heild sinni ásamt áframhaldandi vinnu við göngu- og hjólastíga fyrir bæjarbúa. Einnig verða ferðavenjur starfsmanna Reykjaneshæjar greindar og þeir hvattir, ásamt öðrum íbúum, að velja virkan ferðamáta í sínum ferðum og draga þannig úr kolefnisspori sínu.

Orkumál / Orkuskipti

Hér verður lögð áhersla á að halda áfram með LED væðingu ljósa í sveitarfélaginu og þá sérstaklega á götuljósum bæjarins. Einnig verður unnið að greiningu og uppsetningu á hleðslustöðvum fyrir rafmagnsbíla ásamt undirbúningi fyrir vistvænar almenningsamgöngur í Reykjaneshæ.

Hringrásarhagkerfið

Til þess að ná árangri í umhverfis- og loftslagsmálum er nauðsynlegt að færa okkur úr línulega hagkerfinu og yfir í hringrásarhagkerfið. Þannig náum við að draga úr úrgangi, hvetja til aukinnar endurnýtingar og standa betur vörð um auðlindir okkar. Markmið sveitarfélagsins er að vinna með samstarfsaðilum að þessu, auka möguleikana á endurnýtingu og ná utan um endurnýtingarhlutfallið.

Úrgangs- og fráveitumál

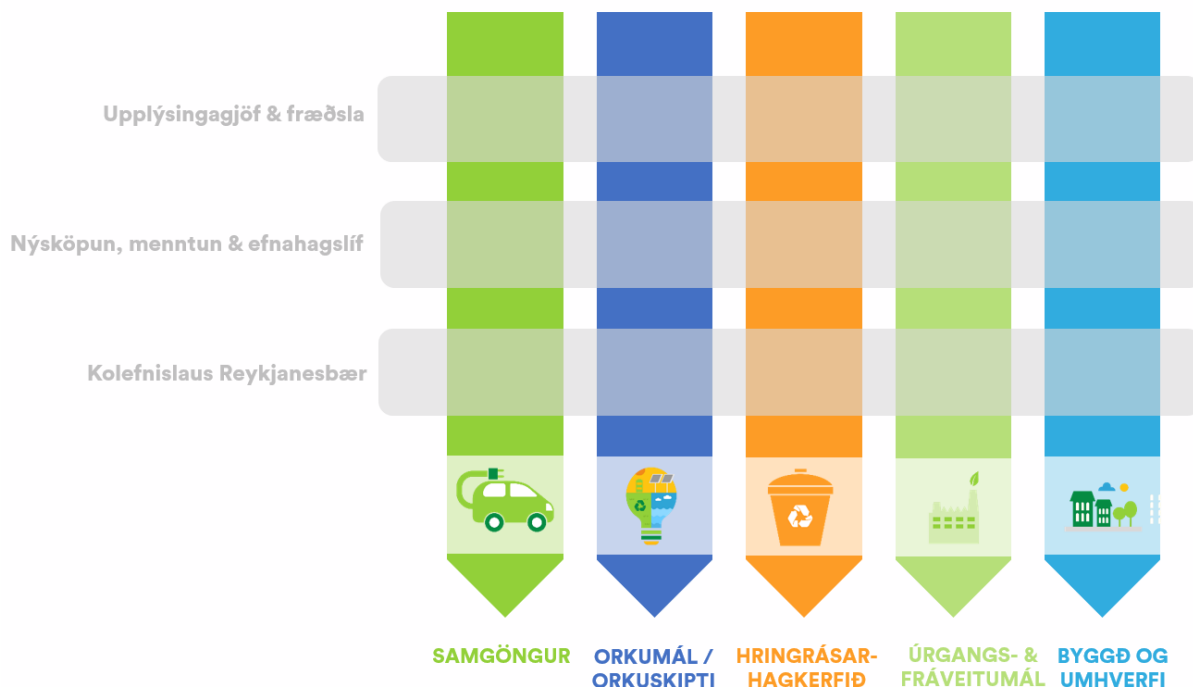

Gerður verður þjónustusamningur við Kólku varðandi úrgangsmál í Reykjanesbæ þar sem horft verður til þeirra lagalegu breytinga sem taka gildi árið 2023. Unnið verður að samræmdum merkingum fyrir sveitarfélagið og helst svæðið allt í heild sinni. Unnið verður að farvegi fyrir lífrænan úrgang frá heimilum og fyrirtækjum. Einnig verður unnið að lausn fyrir fráveitumál í sveitarfélaginu.

Byggð og umhverfi

Unnið verður áfram í göngu- og hjólastígum þar sem komið verður fyrir bekkjum og merkingum þar sem hægt verður að fræðast um hin ýmsu málefni Reykjanesbæjar. Meiri kröfur verða settar á verktaka sem vinna fyrir sveitarfélagið um söfnun og flokkun úrgangs sem fellur til á verkstað. Reglur og tékklistar verða útbúnir fyrir umgengni um náttúrusvæði, áform um nýbyggingar o.fl. Skilgreind verða svæði sem henta vel til uppgræðslu og ráðist verður í gróðursetningu bæði til kolefnisbindingar en ekki síður fyrir ásýnd og skjól.

Mynd 1: Hér má sjá meginmarkmiðin fimm ásamt stuðningsaðgerðunum þremur

Stuðningsaðgerðir þvert á meginmarkmið

Skilgreindar hafa verið þrjár stuðningsaðgerðir sem öllum er ætlað að styðja við þau markmið sem farið hefur verið yfir hér að framan ásamt öðrum aðgerðum sem settar verða af stað til þess að vinna í átt að markmiðum Umhverfis- og loftslagsstefnu Reykjaneshæjar.

Upplýsingagjöf og fræðsla

Í öllum þeim markmiðum sem talin hafa verið upp hér að framan skiptir lykilmáli að upplýsa og fræða íbúa Reykjaneshæjar. Staðreyndin er sú að íbúar almennt séð eru málaflokkunum ekki nægilega kunnugir og því er það á okkar ábyrgð að upplýsa og fræða með aðgengilegum upplýsingum fyrir alla.

Nýsköpun, menntun og efnahagslíf

Samhliða aukinni almennri fræðslu og upplýsingagjöf er mikilvægt að skapa nýjar leiðir fyrir íbúa til þess að mennta sig í umhverfis- og loftslagsmálum ásamt því að styðja við fyrirtæki í nýsköpun. Það er ljóst að til þess að ná árangri í þessum málaflokkum þurfum við að reiða okkur á nýja tækni og nýjar aðferðir og því mikilvægt að skilningur og stuðningur við nýsköpun sé til staðar. Á svæðinu er atvinnulíf frekar einsleitt og því geta ófyrirsjáanlegar aðstæður haft mjög mikil áhrif á efnahagslífið, sbr. COVID-19. Því verður leitast við að auka fjölbreytileika í atvinnulífinu á svæðinu til þess að minnka áhættuna fyrir Reykjaneshæ.

Kolefnislaus Reykjaneshær

Með vitundarvakningu meðal íbúa á sínu eigin kolefnisspori og hvað þeir geta gert til þess að draga úr sinni losun næst ákveðinn árangur. Sveitarfélagið þarf þó að vera fyrirmynd fyrir bæjarbúa og vinna að því á öllum sviðum að draga úr sinni losun og hvetja önnur fyrirtæki til þess að gera slíkt hið sama. Það er því mikilvægt að huga að vistvænum innkaupum ásamt því að reyna að draga úr neyslu og ýta undir hringrásarhagkerfishugsun almennt í sveitarfélaginu. Einnig þarf að leggja áherslu á uppgræðslu lands og gróðursetningu til kolefnisbindingar.

Aðgerðaáætlun

Samgöngur

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Kafli í umhverfis- og loftslagsstefnu Heimsmarkmið sem tengjast
Samgöngur	Q1 2022	Q4 2025	USK		Samgöngur	
	Mótun samgöngustefnu með ítarlegum markmiðum	Q1 2022	Q4 2022		Samgöngustefna samþykkt	
	Samgöngukönnun á meðal starfsmanna Reykjanesbæjar	Q1 2022	Q2 2022		Könnun framkvæmd	
	Greining á aðstöðu fyrir þá sem nýta virkan ferðamáta innan stofnanna Reykjanesbæjar	Q2 2022	Q3 2022		Aðstöðuskýrsla tilbúin	
	Áframhaldandi vinna með göngu- og hjólastíga	Q1 2022	Q4 2025			
	Kortlagning nýrra stíga til að tengja saman hverfi Reykjanesbæjar	Q4 2021	Q4 2022		Tengjast öll hverfi Rnb.	
	Lagning nýrra stíga	Byrjað	Q4 2025		Aukning í stígum m / km	
	Mæla upp stíga og setja fram leiðir, birta á map.is þar sem fram kemur vegalengd, hækkun o.s.frv.	Q2 2022	Q2 2022		Upplýsingar á map.is	
	Greina korter og sjá hvort við viljum vera þar og þá hvort við getum bætt birtingu okkar þar inni	Q2 2022	Q4 2022		Greining framkvæmd	
	Skrásetning ferða starfsmanna á vinnutíma	Q4 2021	Q1 2022		Ferill kominn í gagnnið og upplýsingar í Klappir	
	Skrásetning ferða starfsmanna erlendis	Q4 2021	Q1 2022		Ferill kominn í gagnnið og upplýsingar í Klappir	

Orkumál / Orkuskipti & Hringrásarhagkerfið

Kafli í umhverfis- og loftslagsstefnu
Heimsmarkmið sem tengjast

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Sjálfbær auðlindanýting
Orkumál / Orkuskipti	Q4 2021	Q4 2025	USK	Orkunotkunartölur		
 LED væðing götulampa - áframhald	Byrjað	Q4 2025		Hlutfall götulampa í LED		
Greining á LED-væðingu stofnanna Reykjanesbæjar	Byrjað	Q4 2023		Hlutfall stofnanna komið með LED		
Greining á möguleikum fyrir sólúr eða aðra skynjara	Q3 2022	Q4 2024		Hlutfall skynjara á rofum		
Orkuskiptin						
Greining á innviðum fyrir rafhleðslustöðvar í Reykjanesbæ	Q4 2021	Q2 2022		Skýrsla um fjölda og staðsetningar		
Forvinna fyrir vistvæna orkugjafa innan Reykjanesbæjar	Q4 2021	Q3 2022		Innviðir tilbúnir fyrir vistvæna orkugjafa		
Almenningssamgöngur - forvinna og greining á orkuskiptum	Q1 2022	Q4 2022		Skýrsla um vistvænar almenningssamgöngur		
Almenningssamgöngur - setja upp áætlun	Q4 2022	Q4 2023		Áætlun útgefin		

Hringrásarhagkerfið		Q4 2021	Q4 2022	Innkaupad. USK Súlan Kalka	Hringrásarhagkerfið
 Flýta innleiðingu hringrásarhagkerfis	Q1 2022	Q4 2025		Undirritun samnings hjá CCD	
Hefja 1.skrefið í Grænum skrefum	Q2 2022	Q4 2022		1.skrefi náð	
Samstarf við Kólku varðandi fræðslu og úrgangsförvarnir	Q4 2021	Q2 2022		Endurnýtingartölfræði	
Auka möguleikana á endurnotkun efnis og hluta, efla Fjölsmiðjuna	Q1 2022	Q4 2022		Endurnýtingartölfræði	
Hvetja bæjarbúa til að draga úr neyslu	Q1 2022	Q4 2022		Losunartölur úrgangs	

Úrgangs- og fráveitumál

Kaffli í umhverfis- og loftslagsstefnu
Heimsmarkmið sem tengjast

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Mengun - Hljóðvist - Loftgæði
Úrgangs- og fráveitumál	Q4 2021	Q4 2025	USK Kalka	Úrgangstölur		
	Fráveitumál	Q4 2021	Q4 2024		Hreinsivirki komið í notkun	
	Forvinna og greiningar fyrir næstu skref	Q4 2021	Q4 2022		Útgáfa skýrslu fyrir næstu skref	
	Niðurstöður kynntar og næstu skref ákvörðuð	Q4 2022	Q2 2023			
	Frárennslisstútar fari í gegnum hreinsivirki	Q3 2023	Q4 2024			
	Gerð þjónustusamnings við Kölku	Q4 2021	Q1 2022		Samningur samþykktur	
	Aukin sorpflokkun -> Samræmd sorpflokkun	Q4 2021	Q4 2022		Hækkað flokkunarhlutfall	
	Undirbúningur fyrir nýja löggjöf 2023					
	Hvetja íbúa til þess að nýta grenndarstöðvar					
	Setja upp rýnihópa í samstarfi við Kölku	Q4 2021	Q2 2022		Rýnihópar settir upp og niðurstöður klárar	
	Úrgangsförvarnir -> Hvetja til endurnotkunar og endurvinnslu	Q2 2022	Q1 2023		Endurnýtingarhlutfall	
	Matarsóun - auka vitund	Q2 2022	Q1 2023			
	Samræma merkingar á flokkunarílátum - notast við merkingar FENÚR	Q1 2022	Q4 2022		Samræmdar merkingar	
	Lífrænn úrgangur	Q1 2022	Q4 2022			
	Greining á farvegi fyrir lífrænan úrgang	Q1 2022	Q4 2022		Niðurstaða greiningar liggur fyrir	
	Hvetja íbúa til moltugerðar heima fyrir					

Byggð og umhverfi

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Kafli í umhverfis- og loftslagsstefnu Heimsmarkmið sem tengjast
Byggð og umhverfi	Q4 2021	Q3 2023	USK Súlan			Skipulag byggðar og umhverfis Sjálfbær auðlindanýting Náttúruvernd og landgæði
 Reykjanesbær setur kröfu á verktaka í framkvæmdum er varða t.d. flokkun, notkun og förgun á efni sem til fellur á verkstað	Q4 2021	Ongoing			Útgefin útboð eru með skilmálum	
Leyfisveitingar vegna nýtingar náttúruauðlinda	Q1 2022	Q3 2022				
Útbúa reglur	Q1 2022	Q2 2022			Reglur samþykktar	
Umgengni á vatnsverndar, náttúru, strand og útivistarsvæðum	Q2 2022	Q3 2023				
Skilgreina svæðin	Q2 2022	Q2 2022			Skilgreining samþykkt	
Skilgreina reglur um umgengni á hverju svæði fyrir sig	Q3 2022	Q4 2022			Reglur samþykktar	
Greina hvernig eftirliti verður best háttáð	Q1 2023	Q1 2023			Starfshópur skilgreinir eftirlit	
Setja á eftirlit	Q1 2023	Q3 2023			Eftirliti komið á	
Útbúa tékklista hvað þarf að hafa í huga þegar skipulögð eru ný svæði undir byggð	Q2 2022	Q3 2022			Tékklistar samþykktir	
Blágrænar lausnir	Q2 2022	Q3 2022				
Hámarka vatnsöflun	Q2 2022	Q3 2022				
Lágmarka vatns- og orkunotkun	Q2 2022	Q3 2022				
Auka skilvirkni	Q2 2022	Q3 2022				
Röskun svæðis	Q2 2022	Q3 2022				
Mengunarvarnir	Q2 2022	Q3 2022				
Öryggismál	Q2 2022	Q3 2022				
Skjól og gróðursetning innan svæðis	Q2 2022	Q3 2022				
Stígagerð innan svæðis	Q2 2022	Q3 2022				
Merkingar á stiga hjá Reykjanesbæ, setja QR kóða með mismunandi upplýsingum	Q1 2022	Q4 2023			Merkingar komnar á stiga	
Umhverfisfræðsla	Q1 2022	Q3 2023				
Grænn lífstíll	Q1 2022	Q3 2023				
Virkur ferðamáti	Q1 2022	Q3 2023				
Saga Rnb.	Q1 2022	Q3 2023				
Lýðheilsumál	Q1 2022	Q3 2023				
Greina hvar á að setja bekki á göngustíga og setja þá upp	Q2 2022	Q4 2022			Bekkir komnir á stiga	
Skilgreina svæði sem henta til uppgræðslu	Q4 2021	Q1 2022			Svæði skilgreind	
Gróðursetning á skilgreindum svæðum	Q1 2022	Q4 2025			Magn gróðursettra trjáa	
Þátttaka í Bonn áskorun						

Upplýsingagjöf og fræðsla

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Kaffi í umhverfis- og loftslagsstefnu Heimsmarkmið sem tengjast
Upplýsingagjöf og fræðsla		Q1 2022	Q4 2025	USK Súlan Kalka		Umhverfisfræðsla Lýðheilsa og lífsgæði Mengun - Hljóðvist - Loftgæði
	Útbúa markaðs- og kynningarefni til þess að hafa málaflökkinn sýnilegan	Q1 2022	Q4 2023		Markaðs- og kynningarefni tilbúið	
	Setja upp dagatal fyrir hvert ár með áherslum fyrir hvern ársfjórðung	Q1 2022	Q1 2022		Dagatal samþykkt	
	Draga úr pappírnotkun					
	Slökkva ljós og á raftækjum þegar þau eru ekki í notkun					
	Minnka neyslu					
	Draga úr notkun á plasti					
	Málaflökkurinn sýnilegur - útbúa birtingaáætlun	Q2 2022	Q1 2023		Birtingaáætlun samþykkt	
	Aukin nýting á almenningssamgöngum	Q2 2022	Q4 2023		Nýtingarhlutfall almenningssamgangna	
	Uppsetning á vefsíðu með aðgengilegum upplýsingum er varða umhverfis- og loftslagsmál	Q1 2022	Q4 2022		Vefsíða tilbúin	
	Upplýsingar á mannamáli - setja málaflökkinn í samhengi sem almenningur skilur	Q1 2022	Q2 2022		Texti tilbúinn og samþykktur	
	Útbúa mælaborð fyrir eftirfarandi vísa:	Q1 2022	Q3 2022		Mælaborð tilbúin	
	Mengun	Q1 2022	Q3 2022			
	Hljóðvist	Q1 2022	Q3 2022			
	Loftgæði	Q1 2022	Q3 2022			
	CO ² losun	Q1 2022	Q3 2022			
	Setja fram upplýsingar um hvað sé hægt að gera til að draga úr losun á einfaldan hátt - "Mínar aðgerðir hafa áhrif"	Q1 2022	Q3 2022		Texti og upplýsingar tilbúnar og aðgengilegar	
	Útbúa upplýsingar fyrir fyrirtæki varðandi eftirfarandi þætti:	Q2 2023	Q2 2024		Upplýsingar tilbúnar og afhentar	
	Mengunarvarnir	Q2 2023	Q4 2023			
	Öryggismál	Q2 2023	Q4 2023			
	Græn skref	Q2 2023	Q4 2023			
Hvetja til hringrásarhugsunar	Q2 2023	Q4 2023				
Útbúa fræðslu um hringrásarhagkerfið fyrir eftirfarandi þætti:	Q2 2022	Q4 2022		Fræðsla tilbúin og komin í gagnið		
Grænn lífstíll	Q2 2022	Q4 2022				
Úrgangsmál	Q2 2022	Q4 2022				
Úrgangsforvarnir	Q2 2022	Q4 2022				
Hvetja íbúa til þess að nýta sér virkan ferðamáta	Q1 2022	Q4 2023		Nýting á almenningssamgöngum hefur aukist		

Aðgerðaáætlun

	Nýsköpun, menntun og efnahagslíf	Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Loftslagsvá
	Atvinnuþróunarstefna	Q1 2022	Q4 2025	Súlan SNV	Atvinnuþróunarstefna samþykkt	
	Starfshópur vinnur að atvinnuþróunarstefnu fyrir svæðið	Q4 2021	Q4 2023			
	Atvinnuþróunarstefna kynnt og samþykkt					
	Atvinnuþróunarstefna innleidd					
	Vinna með menntastofnunum á svæðinu og hvetja til endurmenntunar	Q2 2022	Q4 2025		Aukið framboð á námskeiðum er varða umhverfis- og loftslagsmál	
	Leikskólar					
	Grunnskólar					
	Framhaldsskólar					
	Háskólar					
	Endurmenntunarmiðstöðvar					
	Reykjanesbær á talsmann í starfshóp Suðurnesjavettvangs um menntun á sviði sjálfbærni	Q4 2021	Q4 2022		Nýjar hugmyndir / leiðir kynntar	

Aðgerðaáætlun		Hefst	Lýkur	Samstarfs- aðili	Árangursmælikvarði	Kafli í umhverfis- og loftslagsstefnu Heimsmarkmið sem tengjast
Kolefnislaus Reykjanesbær		Q4 2021	Q4 2025			
	Covenant of Mayors	Q4 2021	Q4 2022		Undirritun samnings	Loftslagsmál
	Umsóknarferli	Q4 2021	Q1 2022			
	Útgáfa á skýrslum	Q1 2022	Q4 2022			
	Skil á gögnum	Q2 2022	Q4 2022			
	Klappir	Q4 2021	Q2 2022		Minni losun	Loftslagsmál
	Ná utan um alla losun Reykjanesbæjar	Q4 2021	Q4 2021			
	Mælanleg markmið sett fram um minnkun árl.losunar í hverjum flokki fyrir sig	Q1 2022	Q2 2022			
	Kyndilberar	Q4 2021	Q4 2025		Fjöldi þátttakenda	
	Verkefnið kynnt og sett af stað	Q4 2021	Q4 2021			
	Samstarfsvettvangur undirbúinn	Q4 2021	Q1 2022			
	Markmið sett á hverjum stað fyrir sig:	Q1 2022	Q2 2022			
	Grænfáni					
	UNESCO					
	Aukin flokkun					
	Moltugerð					
	Endurnýting					
	Gróðursetning / uppgræðsla lands, áætlun gerð					
	Fræðsla					
	Huga að útikennsluvæðum í samstarfi við USK	Q2 2022	Q3 2022			
	Gróðursetning, sækja um styrki	Q2 2022	Q4 2025			
	Yrkjusjóður					
	GFF - gróður fyrir fólk í landnámi Ingólfs					
	Skógræktin					
	Fleiri þátttakendum bætt við	Q2 2022	Q4 2025			
	Markmið á hverjum stað endurskoðuð árlega	Q3 2022	Q4 2025			
	Nightingale	Q1 2022	Q4 2025		Mælikvarðar uppsettir og aðgengilegir	
	ISO37120	Q1 2022	Q1 2022			
	Mælikvarðinn settur upp í Nightingale	Q1 2022	Q2 2022			
	Gögnum safnað og sett inn í kerfið	Q2 2022	Q3 2022			
	Útgáfa á niðurstöðum	Q3 2022	Q4 2022			
	Önnur mælaborð sett upp eftir þörfum	Q1 2022	Q4 2025			
	Útgáfa samfélagsskýrslu	Q1 2022	Q 2022		Skýrsla útgefin	